

NOTA INFORMATIVA EN RELACIÓN AO AUMENTO DO NIVEL DE RISCO DE DETECCIÓN DE CASOS DE INFLUENZA AVIARIA EN AVES DOMÉSTICAS OU SILVESTRES

Desde o pasado mes de agosto de 2022 están a aparecer de xeito continuo na nosa Comunidade Autónoma casos de Influenza aviaria de alta patoxenicidade (IAAP) do serotipo H5N1 en aves silvestres. Estas aves son detectadas no marco do Programa de vixilancia da influenza aviaria, que establece que as aves silvestres achadas mortas ou enfermas, sexan recollidas polo persoal adscrito á Consellería de Medioambiente, Territorio e Vivenda (CMATV) e trasladados aos Centros de Recuperación da Fauna Silvestre (CRFS), onde se procede á toma de mostras para o seu envío ao laboratorio.

Nun principio as aves positivas a IAAP tratábanse exclusivamente de alcatraces comúns (mascatos, *Morus bassanus*), aves exclusivamente mariñas e detectadas nas súas migracións anuais desde as colonias no Atlántico Norte ata ás costas africanas. Non obstante, **dende hai algo máis de 3 meses, os exemplares nos que se detecta o virus da IAAP corresponden a gaivotas**, máis ubicuas e de hábitos non exclusivamente mariños o que indica que o virus está a circular na nosa comunidade autónoma e consecuentemente **existe un aumento do risco de afectación ás aves domésticas**.

Igualmente, durante todo o ano 2022 os focos a nivel de España alcanzaron preto de 150 en aves silvestres, 3 en aves en cativerio e 37 en aves de curral, sendo o último caso nesta poboación, unha granxa de ocas detectada na provincia de Valladolid no pasado mes de decembro. Agás Baleares, Canarias e a Comunidade Valenciana, o resto dos territorios do Estado notificaron algún caso durante 2022.

Ante esta evolución da situación epidemiolóxica, **o Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación (MAPA) procedeu o 20 de decembro de 2022 á actualización da situación do risco en relación coa IAAP, determinando a existencia dun aumento do risco nos concellos situados nas denominadas Zonas de Especial Risco (ZER) e Zonas de Especial Vixilancia (ZEV)**, definidas na Orden APA/2442/2006, de 27 de xullo, pola que se establecen medidas específicas de protección en relación coa influenza aviaria.

Os concellos que forman parte de cada zona, así como as medidas adoptadas neles desde o pasado 20/12/2022, a consecuencia do aumento no nivel de risco actual, detállanse no anexo a este escrito. Estas medidas foron comunicadas recentemente desde a Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias a todos os concellos incluídos nambas zonas. Así mesmo, o sector avícola de Galicia foi informado puntualmente desta nova situación e achegóuselle información sobre medidas de bioseguridade a implementar nas explotacións avícolas, que tamén se detallan no anexo.

Neste escenario, faise necesario lembrar **a importancia de realizar unha adecuada vixilancia pasiva de aves tanto domésticas como silvestres** que se atopen enfermas ou mortas debido á unha sospeita por influenza aviaria, principalmente nos territorios incluídos en zonas ZER e ZEV, pero tamén en calquera outra localización do territorio de Galicia. De acordo coa Lei 8/2003 de sanidade animal, calquera persoa, e especialmente os veterinarios, teñen a obriga de comunicación dunha sospeita desta patoloxía de xeito inmediato aos Servizos Veterinarios Oficiais da Consellería do Medio Rural.

No caso das aves domésticas, segundo o establecido na citada Orden APA/2442/2006, poden ser signos significativos de presenza de influenza aviaria os seguintes:

- Caída do consumo do penso e da auga superior ao 20 %.
- Caída na posta de ovos superior ao 5 % durante máis de 2 días seguidos.
- Mortalidade superior ao 3 % durante una semana, sen causa xustificada.
- Calquera signo clínico ou lesión post- mortem compatible coa influenza aviaria.

En aves silvestres os signos clínicos son menos evidentes podendo afectar a un único individuo ou ben a un grupo máis ou menos numeroso de aves silvestres.

Por todo o anterior, solicitamos desde o Colexio Oficial Veterinario a difusión desta información entre os veterinarios colexiados, como axentes de interese no programa de vixilancia pasiva desta enfermidade.

Finalmente indicámoslles onde poden atopar información de interese sobre a influenza aviaria:

https://www.mapa.gob.es/es/ganaderia/temas/sanidad-animal-higiene-ganadera/sanidad-animal/enfermedades/influenza-aviar/influenza_aviar.aspx

<https://mediorural.xunta.gal/gl/temas/gandaria/sanidade-animal/programas-oficiais/influenza-aviaria>

Por outra banda, no seguinte enlace pódese realizar a búsqueda das diferentes Oficinas Agrarias Comarcais da Consellería do Medio Rural.

<https://www.xunta.gal/servizos-no-mapa>

Agradecendo a súa colaboración, reciban un saúdo.

Santiago de Compostela, data da sinatura electrónica

O xefe do Servizo de Sanidade Animal

Jesús Javier Orejas Fernández

ANEXO

ZONA ZER (ZONA ESPECIAL RISCO)

Concellos incluídos:

- Provincia de Pontevedra: A Illa de Arousa, Cambados, Meaño, O Grove, Sanxenxo, Ribadumia e Vilanova de Arousa.

ZONA ZEV (ZONA ESPECIAL VIXILANCIA)

Concellos incluídos:

- Provincia da Coruña: Dumbría, Mazaricos, Ortigueira, Porto do Son, Rianxo, Ribeira, Vimianzo e Zas.
- Provincia de Lugo: Ribadeo e Trabada.
- Provincia de Ourense: Porqueira, Rairiz de Veiga, Sandiás, Vilar de Santos e Xinzo de Limia.
- Provincia de Pontevedra: A Guarda, Marín, Meis, Moaña, Poio, Pontevedra, Redondela, O Rosal, Soutomaior, Tomiño, Tui, Vilaboa e Vilagarcía de Arousa.

MEDIDAS A APLICAR DESDE 20/12/2022

En ambas zonas **ZER** e **ZEV**:

- **Prohíbese a cría de aves ao aire libre:** Todos os propietarios de aves deben recluír as súas aves en instalacións pechadas ao cuberto. Se isto non fora posible por non dispoñer destas instalacións, poderíanse manter as aves no exterior sempre que existan teas paxareiras ou calquera outro dispositivo que impida o acceso de aves silvestres e sempre que se alimente e subministre auga ás aves domésticas no interior das instalacións ou cubertos que impidan o contacto das aves silvestres coa auga ou alimento destinados ás aves domésticas.
- **Prohíbese a cría de parrulos, ocas e gansos xunto con outras especies de aves de curral.**
- Queda prohibido o uso como reclamo de caza de aves das Ordes Anseriformes (parrulos ou similares) e Charadriiformes (gaivotas e similares).
- Prohíbese darlles ás aves de curral auga procedente de depósitos superficiais, fontes ou outras orixes ás que puideran ter accedido aves silvestres, ao non ser que a auga sufrira un tratamento de hixienización que garantira a inactivación de posibles virus da influenza aviaria.

- Os depósitos de auga de subministración para as aves domésticas que puidera haber no exterior, estarán protexidos para impedir que poidan acceder as aves silvestres ou as súas dexeccións.
- Prohíbense as concentracións de aves de calquera tipo, comerciais ou non (exhibicións, concursos...), tanto de aves de curral como de aves en cativeiro (p. ex. aves ornamentais ou similares), incluíndo concentracións de voos de pombas mensaxeiras. Non obstante, previa avaliación do risco, nos concellos localizados nas zonas ZEV poderíanse autorizar concentracións de aves domésticas criadas en cativeiro (concursos de canto, exhibicións) sempre que se realicen en espazos pechados.

No **resto de concellos** de Galicia, non situados nin en ZER nin en ZEV:

- **Prohibición das concentracións de aves de curral**, comerciais ou non (exhibicións, concursos...), agás autorización da autoridade competente en materia de sanidade animal tras unha avaliación do risco. As concentracións doutras aves distintas das de curral (aves ornamentais e similares) están permitidas pero poderán ser prohibidas pola Consellería do Medio Rural, de acordo coa situación de risco en relación coa influenza aviaria.

Como información adicional de interese engádense **recomendacións de bioseguridade** a aplicar en todo o territorio de Galicia e que trasladamos rutineiramente ao sector avícola de Galicia:

- Ter limpo de maleza e restos da actividade gandeira 2 metros arredor do perímetro das naves.
- Ter pechados os ocos polos que poidan penetrar ratos ao interior dos aloxamentos das aves (xuntas, canaletas, tellados).
- Ter limpos e desinfectados os locais onde se almacenen os pensos e os utensilios da granxa.
- Evitar a entrada doutros animais e aves silvestres ao interior mediante sistemas de protección nas fiestras (maias paxareiras), nas entradas e saídas do aire e nas canalizacións do penso e da auga.
- Limitar ao mínimo imprescindible as visitas, tanto de persoas como de vehículos.
- Evitar criar parrulos, gansos ou ocas xunto con outras especies de aves de curral.
- Evitar que as aves domésticas entren en contacto directo ou indirecto con aves silvestres e especialmente con aves acuáticas, e dentro delas coas anátidas.
- Protexer os comedeiros e os bebedeiros das aves de curral así como os depósitos de auga, evitando que accedan a eles as aves silvestres ou as súas dexeccións.

- Evitar darlle de beber ás aves de curral auga á que puideran ter accedido aves silvestres.
- Non manter ao aire libre aves de curral nos terreos próximos á beira das charcas, encoros ou pequenos humedais onde exista presenza de aves silvestres migratorias, especialmente se son anátidas.
- As persoas relacionadas con granxas avícolas comerciais que posúan tamén unha explotación avícola de tipo familiar, deben evitar ter contacto con aves dunha e outra explotación sen previamente tomar as axeitadas medidas de bioseguridade (lavado de roupa, lavado de mans...), especialmente se as aves do galiñeiro familiar teñen posibilidade de contactar con aves silvestres.
- As persoas titulares ou traballadoras en explotacións ou titulares de currais familiares de calquera tipo, se realizan actividade cinexética de caza menor de aves, deben manter as citadas adecuadas prácticas de bioseguridade unha vez finalizada a actividade cinexética, procurando no entrar en contacto coas aves domésticas da súa propiedade.

